

POROČILO O DELU SLOVENSKEGA ETNOLOŠKEGA DRUŠTVA V LETU 2022

Poročilo vsebinsko sledi programskim enotam, ki jih oblikujemo in prijavljamo na Ministrstvo za kulturo. Pomemben vir za izvedbo festivala Dnevi etnografskega filma je Slovenska komisija za UNESCO, izdajanje Glasnika SED pa je v letih 2021 in 2022 izdatno podprla ARRS. Ob tem smo hvaležni vsem članom in članicam za vašo podporo in sodelovanje, ki sta za »živost« družva izjemnega pomena – neprecenljiva.

Delo izvršnega odbora SED

Izvršni odbor SED se je v letu 2022 sestal na šestih sejah, od tega na dveh s pomočjo spletne platforme Zoom. Na 11. redni seji (30. maja 2022) je skladno z 18. členom Statuta SED imenoval komisijo za podeljevanje Murkove nagrade, Murkovega priznanja in Murkove listine za obdobje štirih let, in sicer od junija 2022 do junija 2026. V komisijo so bili imenovani Katalin Munda Hirnők, Tomaž Simetinger, Špela Ledinek Lozej in Milan Trobič. Zbor članov je bil v torek, 8. marca 2022, ob 12. uri v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Podana so bila vsa poročila za leto 2021 ter program za leto 2022. Obveščanje članov je potekalo po e-pošti, za 23 članov pa

tudi po »običajni« pošti. Poslanih je bilo 46 (leta 2021 48) različnih obvestil, za pošiljanje pa je bila zadolžena predvsem Stanka Glogovič, ki opravlja še številne manj vidne naloge. Konec leta smo opozorili na možnost razporeditve dela dohodnine za SED, kar prav tako predstavlja pomemben vir prihodkov. Še pomembnejši del so članarine.

Program

Uspešno smo izvedli vse načrtovane **izobraževalne dejavnosti**. Posebni dogodki, ki so odmevali med člani in širše, so bili trije: festival Dnevi etnografskega filma (8. marec 2022) v Slovenski kinoteki v Ljubljani, posvet Etnološko konservatorstvo v 21. stoletju v Posavskem muzeju Brežice (13. in 14. maja 2022) in okrogla miza Sodobna etnografija mest ob jubileju Vekoslava Kremenška in 60-letnici njegove raziskave v Zeleni jami (3. novembra 2022) v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Na dogodke smo privabili številne obiskovalce, tako člane družva kot tudi drugo zainteresirano javnost.

Podrobnejši podatki o izobraževalnih vsebinah so navedeni v naslednji tabeli.

Naslov realizirane enote	Naslov predavanja/srečanja	Predavatelj/izvajalec (ime in priimek)	Kraj in termin	Število udeležencev
Etnološki večer	Predstavitvev 55. izdaje Knjižnice Glasnika SED <i>Zvezdne poti in plesne sledi: Od Platona do romarskega vrtca</i>	Tomaž Simetinger, Anja Serec Hodžar	Zoom, 10. februar 2022	35
Dnevi etnografskega filma	Festival Dnevi etnografskega filma 2022	Manca Filak, Sarah Lunaček, Miha Peče, Alenka Černelič Krošelj	Ljubljana, Slovenska kinoteka, 8. marec 2022	59
Šola SED	Predstavitvev knjige <i>Pokažem se fantu v pisanem gvantu: niz pogovorov o oblačenju in oblačilih na Slovenskem v različnih vsakdanjih in prazničnih življenjskih praksah, v preteklosti in sodobnosti</i>	Bojan Knific, Marjanca Klobčar in Tita Porenta	Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 23. marec 2022 ob 18. uri	42

* Alenka Černelič Krošelj, prof. umetnostne zgodovine ter univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja, muzejska svetovalka, direktorica, Posavski muzej Brežice, predsednica Slovenskega etnološkega društva; alenka.cernelic.kroselj@pmb.si.

** Stanka Glogovič, univ. dipl. etnologinja in kulturna antropologinja, prof. zgodovine, kustosinja, Posavski muzej Brežice; stanka.glogovic@pmb.si.

Šola SED	Etnološko konservatorstvo v 21. stoletju, soorganizacija SED, OEIKA FF UL, Fakulteta za humanistične študije UP, ZVKDS in PMB	Dušan Štepec, Vito Hazler, Ksenija Kovačec Naglič, Jerneja Ferlež, Tanja Hohnec, Jasna Fakin Bajec, Aleksandra Berberih-Slana, Eda Belingar, Andrejka Ščukovt, Darja Kranjc, Mateja Kavčič, Miha Kozorog, Nadja Penko Seidl, Saša Roškar, Alenka Černelič Krošelj Gostja iz Hrvaške: Sanja Lončar, Univerza v Zagrebu	Brežice, Posavski muzej Brežice, 13. in 14. maj 2022	70
Šola SED	Plesna delavnica, del 32. Simpozija ICTM Študijske skupine za etnokoreologijo	Anja Cizelj Verderber, Rebeka Kunej, Tomaž Simetinger, Alenka Černelič Krošelj	Brežice, Posavski muzej Brežice, 1. 10. 2022	130
Šola SED	Mednarodna raziskovalna poletna delavnica – etnološka dediščina v prostoru doline zgornje Kolpe in Čabranke	Marko Smole, Živa Ogorelec, Emil Crnković, Marko Cvetko idr.	Plešče in okolica, 13.–20. 8. 2022	290
Etnološki večeri	Etnološki večer o rasizmu	Tina Palaić, Daša Ličen, Bojan Baskar, Alenka Janko Spreizer, Vita Zalar, Sanja Cukut Krilić	Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 4. 10. 2022	35
Šola SED	Okrogla miza: Sodobna etnografija mest ob jubileju zasl. prof. dr. Vekoslava Kremenška in 60-letnici njegove raziskave v Zeleni jami; soorganizator: projekt Urbane prihodnosti	Veronika Zavratnik ter študentje etnologije in kulturne antropologije (Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF Ljubljana), Nevena Škrbić Alempijević, Saša Poljak Istenič, Sandi Abram, Tanja Roženbergar in Miha Kozorog	Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 23. 11. 2022	57
Etnološki večeri	Pogovor z Murkovo nagrajenko Marijo Mojco Terčelj	Marija Mojca, Terčelj, Irene Rožman Pišek, Alenka Černelič Krošelj	Ljubljana, Slovenski etnografski muzej, 7. 12. 2022	20

Med **mednarodnimi dejavnostmi** so bile v letu 2022 izvedene 16. Vzorednice slovenske in hrvaške etnologije: Hrana in pijača v času krize – prakse pridelave, distribucije in uživanja, ki jih je organiziralo Hrvaško etnološko društvo (HED) 9. in 10. junija 2022 v Bistri (Udruga Ekomuzej Bistra). Na dogodku je sodelovalo 30 predavateljev in predavateljic.

Prav tako je bil 26. in 27. septembra 2022 izveden 2. mednarodni simpozij Borovo gostüvanje: Med izviri in prihodnostjo šege / Rönkhúzás: A szokás eredete és jövöje /

Blochziehen: Between the Origins and the Future of the Ritual v Monoštru (Szentgotthárd) na Madžarskem, na katerem je sodelovalo 15 predavateljev in predavateljic. S tem dogodkom se je Slovensko etnološko društvo aktivno vključilo v prizadevanja za ohranjanje kulturne dediščine Slovencev v zamejstvu in za njihove povezave s strokovnimi in znanstvenimi inštitucijami v matični domovini. Podrobnejši podatki o mednarodnih dejavnostih so v spodnji tabeli.

Naslov dogodka/konference po pogodbi	Država, kraj in termin poteka dogodka/konference	Udeleženec (ime in priimek)	Naslov referata
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko-slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Maja Godina Golija	Prehrana civilnega prebivalstva v Mariboru med 1. svetovno vojno – ne tako pozabljena izkušnja
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Jelka Pšajd	Odnos socialno šibkih skupin ali posameznikov na podeželju do prehrane ob njenem pomanjkanju
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Mojca Ramšak	COVID-19 in nove oblike pitja alkohola
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Jasna Fakin Bajec	Kruh – hrana revežev ali osnovno življenjsko živilo? O odnosu do kruha med mladimi v času revščine in izobilja
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Alenka Černelič Krošelj	Črno-belo bogastvo ter kruh, potice in kolači
16. vzporednice med slovensko in hrvaško etnologijo / 16. hrvatsko slovenske paralele	Hrvaška, Bistra, 9. in 10. 6. 2022	Barbara Sosič	Prehranska kriza po drugi svetovni vojni: Njen odsev v dokumentaciji Slovenskega etnografskega muzeja
2.mednarodni simpozij Borovo gostüvanje: Med izviri in prihodnostjo šege / Rönkhúzás: A szokás eredete és jövöje / Blochziehen: Between the Origins and the Future of the Ritual.	Madžarska, Monošter, 26. in 27. 9. 2022	Jelka Pšajd	Borova gostüvanja v Prekmurju v letih 2004–2022: Pregled, problemi in opažanja
2.mednarodni simpozij Borovo gostüvanje: Med izviri in prihodnostjo šege / Rönkhúzás: A szokás eredete és jövöje / Blochziehen: Between the Origins and the Future of the Ritual.	Madžarska, Monošter, 26. in 27. 9. 2022	Mojca Ravnik	O nekaterih odprtih vprašanjih borovega gostüvanja v Prekmurju v Sloveniji
2.mednarodni simpozij Borovo gostüvanje: Med izviri in prihodnostjo šege / Rönkhúzás: A szokás eredete és jövöje / Blochziehen: Between the Origins and the Future of the Ritual.	Madžarska, Monošter, 26. in 27. 9. 2022	Marija Kozar Mukič	Glavne vloge in besedila pustne poroke v slovenskih vaseh v okolici Monoštra na Madžarskem
2.mednarodni simpozij Borovo gostüvanje: Med izviri in prihodnostjo šege / Rönkhúzás: A szokás eredete és jövöje / Blochziehen: Between the Origins and the Future of the Ritual.	Madžarska, Monošter, 26. in 27. 9. 2022	Zora Slivnik Pavlin, nadomeščanje predsednice Alenke Černelič Krošelj	Slovensko etnološko društvo – aktivno od leta 1975 – uvodna predstavitev

Promocijske dejavnosti so bile izvedene v skladu z zmoglostmi, kar pomeni, da je bila v letu 2022 izvedena fizična podelitev Murkovih nagrad za leto 2021, in sicer 20. 4. 2022 v Medobčinskem muzeju Kamnik. Stroške smo pokrili iz lastnih sredstev.

Po dveh »koronskih« letih smo imeli 11. novembra 2022 v Posavskem muzeju Brežice spet redno podelitev v živo, na kateri je Murkovo nagrado za leto 2022 prejela Marija Mojca Terčelj. Podeljeni sta bili dve Murkovi priznanji in Murkova listina. Murkovi priznanji sta prejeli Ana Be-

no Vrtovec in projektna skupina v sestavi Srečko Ocvirk, Mojca Sešlar, Lidija Udovč, Božena Hostnik, Stanka Glogovič, Aleš Vene in Nives Slemenšek. Murkovo listino za študente je prejela Anuša Babuder za dosežke in širše študentsko udejstvovanje na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Stanovske nagrade so pomemben del društvene dejavnosti ter vpetosti društva v strokovno in širše okolje. Murkova listina povezuje stroko z ljubitelji ter raznolike teme in območja. Leta 2022 je bila prvič podeljena Murkova listina za študentsko udejstvovanje.

Odmevnost izvedenega programa v javnosti

Leto	Število obiskovalcev/udeležencev programa		Število izvajalcev programa	Število obiskov spletnih strani	Število izvedenih dogodkov na platformah (Zoom, Microsoft Teams)	Število udeležencev predavanj na platformah (Zoom, Microsoft Teams)
	evidentirano	ocenjeno				
2022	798	1.500	58 programi 87 Glasnik SED 20 Knjižnica Glasnika SED Skupaj: 203	158 unikatnih uporabnikov 460 sej oziroma vračajočih uporabnikov ¹	1 + 1 posnetek	35

Virtualni dogodki, ki so dostopni na spletu:

- Etnološki večer: predstavitev 55. izdaje Knjižnice Glasnika *Zvezdne poti in plesne sledi: Od Platona do romarskega vrta*, 10. februar 2022. Posnetek pogovora avtorja knjige Tomaža Simetingerja in urednice Anje Serec Hodžar, 11. 2. 2022; <https://www.sed-drustvo.si/izobrazevanje/etnoloski-vece-ri/zvezdne-poti-in-plesne-sledi-1>;
- Slovesna podelitev Murkovih nagrad, Brežice, 11. 11. 2022; <https://www.sed-drustvo.si/sl/video/podelitev-murkovih-nagrad-2022>.

Facebook SED:

- Sledilci strani: 2019: 815; 2020: 894; 2021: 1.114; 2022: 1.181;
- Všečki strani: 2019: 805; 2020: 890; 2021: 1.020; 2022: 1.097.

Facebook skupina SED:

- Člani: 2019: 160 članov; 2020: 302 članov; 2021: 547 članov; 2022: 948 članov.

Cilji na področju promocijske dejavnosti in odmevnosti so bili doseženi in preseženi.

Uspešno in ves čas se povečujeta tudi odmevnost in raba profila na Facebooku.

SED je aktiven tudi pri **izdajanju publikacij**. Prva številka *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* v 2022 je prinesla tematski sklop o antropologiji turizma in turističnih študijah, poimenovan Vprašanja o turizmu in v turizmu, ki sta ga uredila Boštjan Kravanja (Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo FF UL) in Marjetka Rangus (Fakulteta za turizem UM). Druga številka, ki jo je uredila Tina Palaić (Slovenski etnografski muzej), je prinesla razprave o rasi in rasizmu. V letu 2022 je NUK zagotovil dostopnost vseh *Glasnikov SED* v Digitalni knjižnici – DLib. Za koordinacijo je skrbela Tita Porenta, podpredsednica SED.

V letu 2022 je SED sodeloval pri izdaji knjige *Ponikvske mačkare* Tomaža Simetingerja, ki govori o tradiciji pustnih obhodov v Ponikvah, še živi šegi, ki združuje kulturno dediščino v najširšem smislu, tako snovno kot nesnovno. Izšla je kot 56. številka Knjižnice Glasnika SED. Pri

zbirati podatki, če uporabnik sam ne potrdi oziroma sprejme piškotkov. Zato niso zabeleženi vsi uporabniki in število zabeleženih obiskov je lahko manjše od dejanskega števila.

¹ Kot je pri poročanju zapisal skrbnik – tehnični urednik spletne strani, je razlika med letoma 2021 in 2022 nastala zaradi novih pravil, kar pomeni, da v statistične podatke niso vključeni obiski uporabnikov, ki niso potrdili izjave o piškotkih, saj se skladno z GDPR ne smeje

izdaji knjige je sodelovalo več članov društva, ob avtorju tudi urednica knjige Urša Šivic, prav tako iz vrst društva prihajata recenzentki Ana Vrtovec Beno in Adela Pukl. Izdajatelj knjige je Slovensko etnološko društvo. Delo je posvečeno mačkaram v Ponikvah, ki se precej razlikujejo od zagoriških.

Tako z vsebinskim kot s finančnim poročilom dokazujemo, da smo uspešno, kakovostno in odgovorno izvedli program za leto 2022 ter kakovostno in odmevno izvedli začrtane programe. Poraba sredstev je bila gospodarna, izvajalci skrbno izbrani, cilje pa smo na številnih področjih tudi preseglji. Pri tem so imeli ključno vlogo aktivni člani društva, predvsem člani IO SED in delovnih skupin.

Zahvala predsednice

Po skoraj treh letih prilagoditev in razmer, ki so močno vplivale na naše delo in življenje, sem kot predsednica zelo hvaležna za delo in razumevanje IO SED, obeh uredništev, nadzornega odbora in častnega razsodišča ter Komisije za podeljevanje Murkovih nagrad, priznanj in listin. Predvsem pa sem hvaležna članom in članicam, ki ste naše odločitve sprejemali z naklonjenostjo. Ob zaključku mandata 2021–2023 sem iskreno hvaležna vsem, ki ste opravljali različne društvene naloge, ter vsem, ki ste jih prevzeli v mandatu 2023–2025.

Odide staro, pride novo: čevlji bivše predsednice Slovenskega etnološkega društva Alenke Černelič Koršelj na vratih Posavskega muzeja Brežice ob njenem rojstnem dnevu (foto: arhiv Alenke Černelič Koršelj, 2022).